

2022_Anul AGÂRBICEANU (XXXII): Prin ce „bate” un suflet?

- unitatea sufletească e de mai mare preț decât ...!

- ne-ar fi înghițit vecinii cari ne pândesc? - puterile unității sufletești!

Un astfel de suflet național am avut și noi Românii, ori subț câte stăpânii am fi trăit!

...unitatea sufletească e de mai mare preț decât unitatea națională? **Iubirea de patrie... noi nu ne-am luat la bătaie între noi!**

Nu ne-am mai dorit slugă la străini, ci stăpâni în țara noastră! **Am avut același gând ...**

Anul 70. Ianuarie—Februarie 1939. Nr. 1.

TRANSILVANIA

(Buletin de tehnică a culturii.)

Ne-am aruncat cu mare avânt la carte și învățătură ... **Cari sunt aceste lucruri când e vorba de cari Românii gândesc, simțesc și lucrează la fel?**

2022 pe urmele lui Ion Agârbiceanu 2022

Anul Agârbiceanu
Anul tinerilor oțeliți!

șagunism - tribunism

Articolul „Unitatea sufletească (Material pentru conferință poporală)” de I. Agârbiceanu, a apărut în revista „Transilvania” (nr. 1, ian. -febr. 1936); reproducem continuarea: «4. Unitatea sufletească numai atunci ar fi tot una cu unitatea națională când sufletul fiecărui român ar gândi, ar simți și ar lucra la fel. Există un suflet național la fiecare popor, care îndreptățește principiul naționalităților, ca adică fiecare națiune să hotărască singură de soarta sa, trăind într’un singur Stat, având aceeași cărmuire și aceleași legi. **Un astfel de suflet național am avut și noi Românii, ori subț câte stăpânii am fi trăit. Din acest suflet s’au născut însușirile cari dau viață unui popor: aceeași limbă, aceeași lege, aceleași datini.**

Calitățile sufletului național fac ca un popor să se deosebească de alt popor. **După ce deosebim noi popoarele dacă nu după limba pe care o vorbesc, după legea în care se închină, după datinile pe care le au, după tradiția lor?**

Dar Românii din Ardeal, Bucovina, Basarabia și Regatul vechiu au avut de aproape două mii de ani același suflet național și totuși au avut o unitate națională. Aceasta ne-au dat-o, pe lângă împrejurările din afară ale ultimului războiu, **puterile unității sufletești. Deci unitatea sufletească e de mai mare preț decât unitatea națională.** E mai tare. Am stat sute de ani sub stăpâniri străine, deși vorbeam aceeași

limbă, ne închinam în aceeași lege și aveam aceleași datini. Am stat amortiți și am privit cu nepăsare la durerile neamului românesc din alte părți. Numai după ce am început a cunoaște, a simți și a prețui faptul că avem același suflet național, am început să pregătim puterile care ne-au dus la unire, adică numai după ce am început să avem și unitate sufletească. Pentru a lămuri și mai bine vom spune următoarele: **România Mare s'a făcut în 1918. Am ajuns atunci la unitatea politică, la unitatea națională.** Dacă în anii următori noi Românii adunați laolaltă într'o singură țară nu ne-am fi înțeleș de fel, **n-am fi început să ne batem între noi ca orbii:** Ardelenii cu cei din Regatul vechiu, aceștia cu cei din Basarabia și Bucovina, dacă am fi ridicat armele unii împotriva altora, ce s'ar fi ales azi de România Mare? Ar mai sta ea în picioare? De sigur că nu. **Ne-am fi împărțit iar în mai multe țărișoare și poate până azi ne-ar fi înghițit vecinii cari ne pândesc.**

Ce putere ne-a ținut laolaltă? Unitatea națională, același suflet național? Dar pe acesta l-am avut și înainte cu cinci sute de ani și totuși n'am fost laolaltă în aceeași țară. **Așa dar ce putere ne-a ținut împreună? Numai unitatea sufletească: am știut cu toții și am simțit că e bine și fericitor să nu ne mai despărțim, chiar dacă ne întâmpină destule greutăți. Nu ne-am mai dorit slugă la străini, ci stăpâni în țara noastră.**

5. De aici se vede că-s în greșeală cei ce spun că noi Românii nu avem nici acum o unitate sufletească în cadrele unității politice și naționale. Avem unitate sufletească în cadrele unității politice și naționale. Avem unitate sufletească, adică același gând și simțire, însă nu în măsura care ne trebuie și la care e nevoie să ajungem, dacă voim să ne asigurăm viitorul.

Avem unitate sufletească - deși nu cât ne trebuie - și încă nu de azi, nu din 1918, ci cu cel puțin două veacuri înainte. Începuturile ei au răsărit atunci când strămoșii au început să-și dea seama, - luminați de carte și de învățătură - că după cum toți Românii au aceeași naștere, tot astfel trebuie să aibă aceeași vieață, - aceeași soartă, - aceeași moarte.

Unitatea sufletească la Români a început să se ridice când cărturarii noștri au început a propovădui că toți ne tragem neamul dela Romani, că suntem un popor de viță aleasă și nu mai putem rămâne slugi altora.

Unitatea sufletească a mers crescând, cu cât am avut mai multe școli, mai multe cărți, mai multe biserici. Când țăranul din Ardeal citea și plângea înțelegând chinurile la cari puneau Turcii și Tătarii pe Românii dela răsăritul Carpaților, el nu mai avea numai unitate națională, ci și unitate sufletească cu fratele său depărtat. Când un Moldovean sau un Muntean asculta plângând povestite chinurile lui Horea, înainte cu o sută de ani, era dovadă că neamul românesc nu mai avea numai același suflet, dar și aceeași simțire, adică avea unitate sufletească. Când striga poetul „**Hai la Milcov cu grăbire/ Să-l secăm dintr'o sorbire**” era dovadă de unitate sufletească. Moldova și Muntenia au fost țări românești veacuri de-a rândul, cuprinzând popor cu același suflet românesc, dar au trăit despărțite, pentru că n'au avut și același gând și simțire. Același gând, aceeași simțire și aceeași lucrare fac unitatea sufletească a unui popor care același suflet național. „**Eu ți-s frate, tu mi-ești frate/ Într'amândoi un suflet bate**”. **Un suflet bate!** Adică un suflet trăiește și trăește puternic: **bate, cum auzi că-și bate inima în piept.**

6. Dar prin ce „bate” un suflet? Prin ce trăiește el puternic? Prin puterile lui, cari sunt gândul, simțirea și voința, sau înțelegerea, sentimentul și lucrarea. Dacă ne vom întreba acum: avem noi Românii din toată România același gând, aceeași simțire și aceeași voință? Sau pe scurt: avem noi unitate sufletească? **Au dreptate aceia cari spun că nu avem?**

Sau au dreptate alții cari zic că o avem în măsură prea mare, așa că nu mai e nevoie de creșterea ei?

Vom răspunde că adevărul e la mijloc, ca aproape în toate lucrările cari se discută. Avem unitate sufletească, însă nu în măsură trebuitoare. De aceea trebuie s'o cultivăm mereu și să o sporim. Sau, mai aproape de adevăr: în unele lucruri avem puternică unitate sufletească, în altele mai puțină, sau chiar de fel. Norocul și tăria noastră, - chiar dinainte de unire - este că în lucrurile mari avem o prețioasă și viguroasă unitate sufletească.

Cari sunt aceste lucruri când e vorba de cari Români gândesc, simțesc și lucrează la fel?

a) Mai întâi e sentimentul pe care-l avem față de țara noastră. **Iubirea de patrie.** Să punem cazul că România întregită e amenințată de un dușman dinafară. Știm și simțim că toți ne-am ridica, cu același gând, simțire și voință să o apărăm. Aici nime nu se va da înapoi, avem unitatea sufletească de lipsă;

b) Cu toate neînțelegerile din lăuntru și mizeriile unei vieți ce ne așează, **noi nu ne-am luat la bătaie între noi**, cu revolverul în mână sau cu mitraliera, cum s'a întâmplat la alte popoare. Luptele politice la noi n'au degenerat în lupte fratricide; **n'am făcut revoluții sociale.** Deci și când e vorba de apărarea din lăuntru a țării, de asigurarea ordinii, noi am dovedit că avem unitate sufletească: **nu ne-am făcut dușmani de moarte**, ba nici chiar dușmani adevărați nu s'au făcut cei ce luptă în diferite partide politice;

c) **Am avut același gând și aceeași simțire când a fost vorba de reforma agrară**, de votul universal. S'au făcut la noi schimbări revoluționare fără vărsare de sânge, - ceea ce nu s'a prea întâmplat în alte țări. Altă dovadă că avem unitate sufletească;

d) **Ne-am aruncat cu mare avânt la carte și învățătură** și am dat și dăm un mare iureș să ajungem la toate locurile de conducere. Ba în vremea din urmă se pregătește iureșul cel mai mare pentru a ne face pe dreptate stăpâni pe bogățiile țării cari fructifică până acum mai mult pentru străini. Iată numai câteva din dovezile ce s'ar putea aduce pentru a arăta că noi Români în lucrurile mari, avem același gând, aceeași simțire și aceeași voință. Că avem unitate sufletească. Altfel cele înșirate mai sus nu s'ar fi putut împlini. Dar, adevărat e, că în multe lucruri încă nu avem unitate sufletească, sau nu avem de ajuns».

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2021-anul-agarbiceanu-xxxii-prin-ce-bate-un-suflet-unitatea-sufleteasca-e-de-mai-mare-pret-decat--ne-ar-fi-inghitit-vecinii-cari-ne-pandesc-puterile-unitatii-suflesti-165743.html>

În: Tribuna, 08 august 2022